

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Eindrapportage Regiodeal Food Valley spoor 1 en ondertekening SOK Meetnetwerken Regio Foodvalley
Datum	7 oktober 2025
Documentnummer	UTSP-1800594820-756
Van	Roelof Martens
Telefoonnummer	+31618581090
E-mailadres	roelof.martens@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	LLO
Team	LVN
Portefeuillehouder	Sterk
Bijlagen	1. Eindrapportage RDFV 04-02-2025 2. Aanvullende rapportage RDFV Spoor 1 verlengingsperiode juni 2025 3. SOK Meetnetwerken Regio Foodvalley

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Hierbij bieden wij u de Eindrapportage aan van spoor 1 van de Regiodeal Foodvalley en de aanvullende rapportage van de verlengingsperiode dat tot juni van dit jaar liep. Ook informeren wij u hierbij dat wij als provincie Utrecht de Samenwerkingsovereenkomst Meetnetwerken Regio Foodvalley zullen ondertekenen. Dit zal plaatsvinden op een nog te plannen moment. Tevens hebben wij het voornemen om financieel bij te dragen aan de voortzetting en uitbreiding van de meetnetwerken in de regio Food Valley.

Inleiding:

In de Regio Foodvalley werkt de provincie Utrecht samen met de provincie Gelderland, de gemeenten, het Rijk en verschillende kennisinstellingen aan verschillende opgaven voor het gebied. In de regio zijn de concentraties van fijnstof, geur en ammoniak in de lucht relatief hoog. En dat in een regio die dichtbevolkt is en ligt tussen twee grote natuurgebieden, de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug. De opgaven in het gebied zijn groot en een consortium aan partijen wilde dan ook aan de slag om hier oplossingen voor te zoeken en ontwikkelen. De Regiodeal Foodvalley liep van 2019 tot en met 2024. Met deze Regiodeal gaven wij samen met de partners een impuls aan de transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem.

Een belangrijk onderdeel van dit spoor was de realisatie van meetnetwerken waarmee de uitstoot van onder meer stikstof door agrarische bedrijven gemeten kan worden. Alleen activiteiten vallend onder dit onderdeel zijn tot en met mei van dit jaar voortgezet. De rapportage hiervan is in juli opgeleverd en beide rapportages zenden wij u hierbij ter informatie toe.

De meetnetwerken, waaraan samen met de agrarische bedrijven is gewerkt, hebben ons al veel geleerd over de relatie tussen het management door de veehouders op het eigen bedrijf, de emissies door deze bedrijven en de hoeveelheden stikstof in de omgeving. Om de waarde van de meetnetwerken te kunnen benutten is voortzetting en uitbreiding van de activiteiten wenselijk. Dit kan een bijdrage leveren aan het oplossen van de stikstofcrisis.

Met de ondertekening van de bijgevoegde Samenwerkingsovereenkomst Meetnetwerken Regio Foodvalley geven wij aan dat wij belang hechten aan deze samenwerking en dat wij dit de komende jaren willen

voortzetten. De provincie Utrecht heeft ook het voornemen om hier financieel aan bij te dragen, €3,75 miljoen voor de komende vier jaar. De benodigde middelen hiervoor zijn verkregen van het Rijk voor het Maatregelpakket Landbouw van het UPLG. Hiervoor zal de penvoerder Wageningen University & Research (WUR) rond deze tijd een subsidieaanvraag indienen.

Rapportages

Het werkprogramma van spoor 1 bestond uit een breed palet aan onderzoeks- en implementatieprojecten en voorlichtingsactiviteiten. Het is ondersteund en uitgevoerd door een groot aantal partijen. Naast de overheden en kennisinstellingen ook LTO Noord, een groot aantal individuele agrariërs, erfbetreders en toeleverende bedrijven. Bijgaande Rapportages van spoor 1 van de Regiodeal Foodvalley zijn opgeleverd door de uitvoerende partijen. Beide rapportages moeten in samenhang worden gelezen. Hieronder schetsen wij een aantal hoofdpunten.

- In de ontwerpfase lag de nadruk van het programma op emissies van fijnstof en gezondheidsrisico's voor omwonenden. Hiervoor bleef aandacht maar al tijdens de start van het programma kwam de focus te liggen op de stikstofproblematiek.
- In de beide rapportages wordt verslag gedaan van de verschillende projecten uit spoor 1. Het gaat om:
 - i. Emissiereductie, met de deelprojecten:
 - emissie reducerende maatregelen en innovaties
 - bedrijvennetwerk
 - omgevingsnetwerk
 - ii. Circulair veevoer
 - iii. Bodem en Water
 - iv. Waarderen en verdienen
- Per onderdeel wordt verslag gedaan van de uitgevoerde activiteiten en behaalde resultaten. Op pagina 60 van de Eindrapportage en pagina 17 van de aanvullende rapportage worden de uitgevoerde activiteiten (*output*) en de resultaten (*outcome*) samengevat.
- Als gekeken wordt naar de uitgevoerde activiteiten dan kan dit als succesvol worden beschouwd. Honderden agrariërs hebben meegedaan aan een van de projecten: van cursussen bodembioïologie en masterclass korte keten tot en met het uitproberen van nieuw strooisel om het dierenwelzijn te verhogen en het plaatsten van sensoren in de eigen stal om emissies te meten.
- Als we kijken naar de *outcome* dan is het beeld wisselend. De deelname aan de onderdelen iii en iv heeft op zich een grote meerwaarde omdat de deelnemers hiervan leren en dat (later) kunnen toepassen in de bedrijfsvoering. En de resultaten laten zien dat dit dus ook daadwerkelijk gebeurt.
- Ook deelname aan de onderdelen i en ii hebben op zichzelf een meerwaarde. Want de opzet van spoor 1 is dat opties voor emissiereductie ook door agrariërs zelf konden worden gekozen en vervolgens getest. Dat verhoogt de betrokkenheid van de sector.
- Het aantal positieve resultaten van beide onderdelen is tot nu toe beperkt. Voor onderdeel Emissiereductie meldt het rapport *"Er zijn dus veel resultaten van allerlei praktijkopstellingen die veel geleerd hebben over een techniek die verder door ontwikkeld kan worden en technieken die in de praktijk tegen blijken te vallen. De proeftuin is wat dat betreft gevuld met mogelijkheden voor verdere ontwikkeling of afslagen die niet genomen hoeven te worden."*
En specifiek voor het onderdeel Bedrijvennetwerk *"De resultaten uit het basisjaar, en de keuzes voor managementmaatregelen in het interventiejaar laten zien dat er voldoende ruimte en noodzaak is voor bedrijfsspecifiek maatwerk en emissie management"* en *"Verder is het goed om te beseffen dat het aantonen van directe effecten van managementmaatregelen nu eigenlijk nog niet kan vanwege het geringe aantal waarnemingen"*.

De partners in dit project hebben de wens om de activiteiten vallende onder de meetnetwerken voort te zetten en uit te breiden. Als provincie Utrecht onderschrijven wij dat. Voor provincie Utrecht is het van belang dat de meetnetwerken voortgezet worden, omdat ze veehouders in staat stellen 1) ammoniakemissie zelf te managen, 2) dit in te passen in de bedrijfsvoering, en 3) te experimenteren met emissie-reducerende maatregelen. Naast kennisoverdracht draagt het vervolg van de meetnetwerken bij aan het verbeteren van emissiemodellen, en het

ontwikkelen van vergunningverlening op basis van doelsturing op ammoniakemissie. Het uitbreiden van het bedrijvenmeetnetwerk van 20 naar 80 deelnemers verdeeld over de regio Food Valley is hierin cruciaal.

Om dit kracht bij te zetten zullen wij de Samenwerkingsovereenkomst Meetnetwerken Regio Foodvalley ondertekenen, bij een nog te organiseren bijeenkomst. Verder hebben wij het voornemen om hier ook financieel aan bij te dragen, €3,75 miljoen voor de komende vier jaar.

Vervolgprocedure / voortgang:

Wij houden u op de hoogte van de voortgang van de activiteiten in het Fieldlab middels de geplande voortgangsrapportages voor de Maatregelpakketten UPLG en voortgangsrapportages Uitvoeringsprogramma Landbouw, Voedsel, Natuurinclusief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen